Aika 18.11.2026 klo 16:30 - 18:53

Paikka Toivakkatalolla

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 84	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 85	Esityslistan hyväksyminen	4
§ 86	Pöytäkirjan tarkastustapa	5
§ 87	Päätös Enne-hankkeeseen osallistumisesta	6
§ 88	Kuntaympäristöpalveluiden talousarvio vuodelle 2027	8
§ 89	Palosentien katusuunnitelma	11
§ 90	Raksaraha 2.0 rakentajille ja remontoijille	13
§ 91	Lausunto YVA-ohjelmasta, Harjulinjan jatko voimajohtohanke	17
§ 92	Viranhaltijapäätökset	19
§ 93	Muut asiat	20

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Parviainen Kari	puheenjohtaja	
	Saarelainen Topi	varapuheenjohtaja	
	Salo Mikko	jäsen	
	Markkanen Katriina	jäsen	
	Haikkala Petri	jäsen	
	Hakala Jenni	jäsen	
Poissa	Helin Maarit		
	Hakkarainen Heidi		
	Aalto Touko		
Muu	Karvonen Mika	esittelijä/kuntaympäristöjohtaja	
	Siltala Minna	pöytäkirjanpitäjä	
	Tapio Tervala	ympäristötarkastaja	

Allekirjoitukset

	Kari Parviainen puheenjohtaja	Minna Siltala pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

84 - 93

Pöytäkirjan tarkastus Toivakka

	Katriina Markkanen pöytäkirjantarkastaja	Jenni Hakala pöytäkirjantarkastaja

---

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen osoitteessa www.toivakka.fi

---

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuymltk 18.11.2026 § 84

	Toivakan kunnan hallintosäännön 135 § mukaan, avattuaan kokouksen, puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.
Päätösehdotus	Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.
Päätös	Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Esityslistan hyväksyminen

Kuymltk 18.11.2026 § 85

Toivakan kunnan hallintosäännön 137 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä. Toivakan kunnan hallintosäännön 138 §:n mukaan toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Päätösehdotus Kuntaympäristölautakunta hyväksyy kokouksen esityslistan.

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjan tarkastustapa

Kuymltk 18.11.2026 § 86

Toivakan kunnan hallintosäännön 147 §:n mukaan pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Päätösehdotus Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Katriina Markkanen ja Petri Haikkala. Pöytäkirja tarkastetaan kokouksen jälkeen sähköisesti viimeistään 19.11.2026 ja julkaistaan nähtäville yleisessä tietoverkossa 19.11.2026.

Päätös Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Katriina Markkanen ja Jenni Hakala.

Päätös Enne-hankkeeseen osallistumisesta

Kuymltk 18.11.2026 § 87
147/00.01.05/2026

Valmistelija ympäristötarkastaja Tapio Tervala, p. 040 592 4170 ja palvelusuunnittelija Minna Siltala, p. 040 683 4600

ENNE- Ennallistamalla elinvoimaa Päijänteen luontohelmille -hanke

Hankkeen aikana on tarkoitus toteuttaa viisi ennallistamisen demokohdetta, joissa kunnat (ja mahdollisesti myös muut suuret maanomistajat) voivat luoda kumppanuuksia yksityisten markkinoiden kanssa metsiemme monimuotoisuutta edistävien luontotekojen toteuttamiseksi.

Tavoitteena on, että kunta tarjoaisi ennallistettavaksi demokohteen, jonka ennallistamisen rahoittaisi yksityiset toimijat, mahdollisuuksien mukaan paikalliset yhteistyötahot.

Luonnon köyhtyminen ja elinympäristöjen heikkeneminen näkyvät esimerkiksi veden laadussa ja luonnonvarojen saatavuudessa. Samalla se heikentää niitä luonnon tarjoamia edellytyksiä, joihin talous ja yhteiskunta nojaavat. Yritysten kiinnostus luontotyöhön kasvaa, sillä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on yksi yritysten liiketoiminnan tärkeimmistä vakuutuksista tulevaisuuteen.

Luonnonarvokaupan avulla voidaan konkreettisesti parantaa luonnon tilaa. Panostus kohdistuu kohteeseen, jonka tilaa voidaan parantaa ennallistamis- tai suojelutoimilla. Näin syntyy uusia luonnonarvoja.

Hankkeen toimilla pyritään edistämään maakuntamme ekologista, taloudellista ja sosiaalista elinvoimaisuutta. Hanke toteutetaan EU:n maaseuturahoituksella 1.1.2026-31.12.2028 Suomen metsäkeskuksen ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian toimesta, mutta monialaisessa yhteistyössä, jolla vaikuttavuutta voidaan parhaiten saavuttaa.

Hankkeen keskeisiä tavoitteita ovat:

- Metsäluonnon ennallistamiseen ja sen monimuotoisuutta turvaaviin toimiin liittyvän osaamisen ja niihin liittyvän palveluntarjonnan lisääminen ammattilaisille ja metsänomistajille sekä

- Tiedonvälitys ja yhteistoiminnan mahdollisuuksien luominen yritysmaailman suuntaan, jotta yksityiset sektorit voivat osallistua metsäluonnon monimuotoisuutta turvaavien toimien toteutukseen osana oman toimintansa haittojen kompensointia tai yleistä vastuullisuustyötä.

Toivakan kuntaa on pyydetty mukaan Enne-hankkeen ohjausryhmään keväällä 2026 ja ympäristötarkastaja on nimetty ryhmään Toivakan

edustajaksi. Hankkeen tiimoilta on käyty 13.5.2026 maastokäynnillä katselmoimassa kahta potentiaalista kunnan omistamaa metsäkiinteistöä.

Metsäkeskuksen tarkastelussa on käynyt ilmi, että Toivakan kunnan omistamista metsäkiinteistöistä Hautajärvi 850-405-4-303 (Ruokosen rantakiinteistö, Rummakko) voisi soveltua hankkeen demokohteeksi.

Esittelijä Kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen

Päätösehdotus Kuntaympäristölautakunta päättää tarjota Hautajärvi 850-405-4-303 metsäkiinteistöllä sijaitsevaa suoaluetta Enne-hankkeen demokohteeksi sillä ehdolla, että Toivakan kunnalle ei aiheudu ennallistamisesta kustannuksia.

Päätös Merkitään pöytäkirjaan:
Petri Haikkala saapui kokoukseen ennen tämän asian käsittelyä klo 16.39.

Tapio Tervala poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 17.11.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus	§ 119	24.08.2026
Kuntaympäristölautakunta	§ 69	23.09.2026
Kuntaympäristölautakunta	§ 79	21.10.2026
Kuntaympäristölautakunta	§ 88	18.11.2026

Kuntaympäristöpalveluiden talousarvio vuodelle 2027

Kh 24.08.2026 § 119

Valmistelija

Henna Breilin, talous- ja hallintosuunnittelija, 040 5908 235

Talousarviokehyksessä määritellään tulevan vuoden talousarvion reunaehdot ja annetaan talousarvion laadintaohjeet toimielimille. Talousarviokehys perustuu verottajan ja kuntaliiton arvioon verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä sekä arvioon kunnan toimintatulojen ja toimintamenojen kehityksestä vuodelle 2027.

Kuntalain 110 § mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Talousarvioraami on laadittu siten, että se huomioi yleisen talouskehityksen ja välttämättömät toiminnalliset muutokset.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Touko Aalto

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy liitteenä olevan talousarvio 2027 laadintaohjeen ja talousraamin.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus	§ 119	24.08.2026
Kuntaympäristölautakunta	§ 69	23.09.2026
Kuntaympäristölautakunta	§ 79	21.10.2026
Kuntaympäristölautakunta	§ 88	18.11.2026

Kuymltk 23.09.2026 § 69

Valmistelija	palvelusuunnittelija Minna Siltala, p. 040 683 4600
	Kunnanhallituksen 24.8.2026 § 119 hyväksymä talousarvion 2027 laadintaohje ja talousraami oheismateriaalina.
Esittelijä	Kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen
Päätösehdotus	Kuntaympäristölautakunta päättää merkitä tiedokseen talousarvion 2027 laadintaohjeen ja talousraamin.
Päätös	Merkittiin tiedoksi.

Kuymltk 21.10.2026 § 79

Valmistelija	Kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen, p. 040 630 4035 ja palvelusuunnittelija Minna Siltala, p. 040 6834600
	Kuntalain 110§:n mukaan valtuuston on hyväksyttävä kunnalle talousarvio vuoden loppuun mennessä. Kuntaympäristölautakunnan talousarvioesitys on valmisteltu kunnanhallituksen antaman talousarvion 2027 laadintaohjeen ja talousraamin mukaan.
	Ennen varsinaista talousarvion hyväksymistä on kuntaympäristölautakunnan hyvä käydä keskustelu kuntaympäristöpalveluiden käyttötalous- ja investointiosasta.
Esittelijä	Kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen
Päätösehdotus	Kuntaympäristölautakunta keskustelee talousarviosta ja merkitsee tiedokseen talousarvion 2027 valmistelutilanteen.
Päätös	Merkittiin tiedoksi.

Kuymltk 18.11.2026 § 88
112/02.02.00/2026

Valmistelija	Kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen, p. 040 630 4035 ja palvelusuunnittelija Minna Siltala, p. 040 683 4600

Kunnanhallitus	§ 119	24.08.2026
Kuntaympäristölautakunta	§ 69	23.09.2026
Kuntaympäristölautakunta	§ 79	21.10.2026
Kuntaympäristölautakunta	§ 88	18.11.2026

Kuntaympäristöpalveluiden talousarvion toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on laadittu talousarvioraamin mukaisesti vuodelle 2027 sekä suunnitelmavuosille 2028-2029. Myös investointiohjelma ja -suunnitelma vastaaville vuosille on oheismateriaaleina.

Esittelijä

Kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen

Päätösehdotus

Kuntaympäristölautakunta hyväksyy talousarvion ja investointiohjelman vuodelle 2027 ja suunnitelmavuosille 2028-2029 ja esittää nämä edelleen kunnanhallitukselle ja -valtuustolle hyväksyttäviksi.

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan:
Mikko Salo poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 17.53.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kuntaympäristölautakunta § 70 23.09.2026
Kuntaympäristölautakunta § 89 18.11.2026

Palosentien katusuunnitelma

Kuymltk 23.09.2026 § 70

Valmistelija

Kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen, p. 040 630 4035 ja palvelusuunnittelija Minna Siltala, p. 040 683 4600

Tekninen lautakunta hyväksyi kokouksessaan 14.12.2022 § 99 Palosentien katusuunnitelmaehdotuksen ja päätti asettaa sen yleisesti nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen 43 §:n mukaisesti.

Katusuunnitelmaehdotuksen hyväksymisen jälkeen ilmeni, että suunnitellut toimenpiteet vaativat myös muutoksen asemakaavaan.

Tekninen lautakunta 14.12.2022 § 99:
Tekninen lautakunta käsitteli liikenneväyläinvestointien kohdentamista kokouksessaan 14.06.2022 § 59. Tällöin päätettiin, että aloitetaan Palosentien alkuosalle katusuunnitelman laatiminen kevyenliikenteenväylän rakentamiseksi sekä kaavatien turvallisuuden ja näkyväisyyden parantamiseksi.

Palosentien asemakaavan muutos valmistui hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 26.5.2025 § 20 ja tuli lainvoimaiseksi 13.8.2025.

Tarkoituksenmukaisinta on hyväksyä katusuunnitelma uudelleen ja asettaa se julkisesti nähtäville.

FCG Finnish Consulting Group Oy on laatinut Palosentien katusuunnitelmat ja ne asetetaan julkisesti nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen 43 §:n mukaisesti: *”Katusuunnitelmaehdotus on pidettävä kunnassa julkisesti nähtävänä vähintään 14 päivän ajan. Osallisilla on oikeus tehdä muistutus ehdotuksesta. Muistutus on toimitettava kunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä.”*

Suunnitelmakartat ja tyyppipoikkileikkaukset löytyvät nähtävilläoloaikana Toivakan kunnan verkkosivuilla.

Esittelijä

Kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen

Päätösehdotus

Kuntaympäristölautakunta päättää hyväksyä katusuunnitelmaehdotuksen ja asettaa sen yleisesti nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen 43 §:n mukaisesti.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kuntaympäristölautakunta § 70 23.09.2026
Kuntaympäristölautakunta § 89 18.11.2026

Kuymltk 18.11.2026 § 89
237/02.08.00/2023

Valmistelija

Kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen, p. 040 630 4035 ja palvelusuunnittelija Minna Siltala, p. 040 683 4600

Palosentien katusuunnitelmaehdotus pidettiin julkisesti nähtävillä kunnan verkkosivuilla 7. – 28.10.2026 välisenä aikana.

Palosentien alkuosalle on laadittu katusuunnitelma kevyenliikenteenväylän rakentamiseksi sekä kaavatien turvallisuuden ja näkyväisyyden parantamiseksi.

MRA 43 §:n mukaisena nähtävilläoloaikana Toivakan kunnan kuntaympäristölautakunnalle on jätetty yksi (1) katusuunnitelmaehdotusta koskeva kirjallinen muistutus. Muistutus koskee ajoradan tasauksen muuttamista Palosentien alkuosalla Palosentie 8:n kohdalla.

Muistutus kohdistuu Palosentien katusuunnitelman noin paaluvälille 125 - 135 metriä alkukohdasta katsottuna. Paalukohtaisten poikkileikkausten mukaan ja pituusleikkauksen mukaan kadun katuleikkaus alkaa noin paaluväliltä 135 metriä ja päättyy noin paaluvälille 150.

Pituusleikkausta noudattaen liittymän kohdalla korkeusasema säilyy pääosin ennallaan.

Esittelijä

Kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen

Päätösehdotus

Kuntaympäristölautakunta päättää, että
1. Pituusleikkausta noudattaen liittymän kohdalla korkeusasema säilyy pääosin ennallaan.
2. Hyväksyy katusuunnitelman maankäyttö- ja rakennusasetuksen 43§:n mukaisesti.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Raksaraha 2.0 rakentajille ja remontoijille

Kuymltk 18.11.2026 § 90
145/02.05.01.00/2026

Valmistelija kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen, p. 040 630 4035 ja palvelusuunnittelija Minna Siltala, p. 040 683 4600

Toivakan kunta on tukenut omakoti- sekä yritysrakentamista Raksaraha-tuella (kunnanvaltuuston päätös 4.3.2024 § 5). Rakennusalan suhdannetilanne, kuntien välinen kilpailu asukkaista sekä kasvava etätyö ovat muuttaneet rakentajien ja muuttajien tarpeita. Pelkkä rahallinen avustus ei välttämättä enää riitä erottamaan kuntaa kilpailijoistaan.

Rakentamispäätökseen vaikuttavat yhä enemmän myös palvelujen saatavuus, lupaprosessien sujuvuus, yhteisöllisyys sekä arjen toimivuus. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista tarkastella nykyisen avustusmallin kehittämistä kokonaisvaltaisemmaksi kannustinmalliksi.

Kunnanvaltuusto teki päätöksen 4.3.2024 § 5 rakentajan raksarahan käyttöönotosta määräajaksi 1.6.2024 – 31.5.2027. Lisäksi omakotirakentajan on ollut mahdollista saada käyttöönsä kuomullinen peräkärry kuntamainonnalla.

Raksaraha -mallia tullaan uudistamaan kolmen vuoden määräaikaisena Raksaraha 2.0 ohjelmana ajalla 1.6.2027 – 31.5.2030.

Toivakan Raksaraha 2.0 – Tukea rakentamiseen ja remontointiin

Rakenna:

- 1. Rakennusbonus: 3 000 € uuden omakotitalon tai yritystoimitilan rakentajalle, maksetaan käyttöönoton jälkeen.
  - Perhebonus: 500 € alle 18-vuotiaasta lapsesta (enintään 1 000 € perhettä kohden) **TAI**
  - Yritysbonus: 500 € yritystoiminnan ja/tai 500 € kotipaikan siirtymisestä Toivakkaan (enintään 1 000 € yritystä kohden) **ja**
- 2. Kestävän rakentamisen bonus: 500 € lämpöpumpusta (maalämpö, ilmalämpö- tai ilmavesilämpöpumppu), 500 € aurinkosähköstä, 500 € energialuokka A:sta (enintään 1 000 € rakennushanketta kohden).

➢ Yhteensä voi saada enintään 5 000 € tukea!

Remontoi:

- 1. Remonttibonus: 4 000 € omakotitalon remontoijalle, kun talo vuokrataan ulkopuoliselle (maksetaan 24 kk kuluttua, kun vuokra-aikaa kertynyt vähintään 12 kk) **ja**

- 2. Kestävän remontoinnin bonus: 500 € lämpöpumpusta (maalämpö, ilmalämpö- tai ilmavesilämpöpumppu), 500 € aurinkosähköstä, 500 € energialuokka A:sta (enintään 1 000 € rakennushanketta kohden).

➢ Yhteensä voi saada enintään 5 000 € tukea!

Raksarahan voimassaoloaika ei tarkoita valmistumisaikaa, vaan rakentamisen vaatima rakentamislupa tulee olla myönnettynä 31.5.2030 mennessä. Raksarahaan on oikeutettu, kunhan uudisrakennuksen lopputarkastus on hyväksytysti tehtynä viiden (5) vuoden kuluessa rakennusluvan saamisesta.

Rakentajan raksaraha on veronalaista tuloa. Jos kysymyksessä on yritys, niin yritys ilmoittaa tulon elinkeinotoiminnan tulona veroilmoituksessaan.

Säännöt Raksaraha 2.0

1. Yleiset ehdot
Avustusta voivat hakea vain henkilöt, perheet tai yritykset, jotka täyttävät kunnan määrittelemät hakukriteerit. Hakijan tulee sitoutua antamaan oikeat ja ajantasaiset tiedot hakemuksessa. Avustusta ei myönnetä, jos hakija on saanut aiemmin perusteettomasti kunnan tukia tai on laiminlyönyt aiempien tukien ehtoja. Hakijalla tarkoitetaan yksityishenkilöä, puolisoita yhdessä, perhettä tai yritystä, joka vastaa hankkeen toteuttamisesta.

2. Rakennusbonus
3 000 € myönnetään uuden omakotitalon tai yritystoimitilan rakentajalle. Tuki maksetaan vasta, kun rakennus on otettu käyttöön (käyttöönoton jälkeen ja lopputarkastus suoritettu hyväksytysti), mikä varmistaa hankkeen toteutumisen. Rakennusbonus myönnetään uudelle vakituiseksi asunnoksi tarkoitetulle omakotitalolle, johon hakija muuttaa pysyvästi ja jonka osoitteeseen hänen vakituinen asuinpaikkansa rekisteröidään. Tuki kohdistetaan vain toteutuneisiin hankkeisiin, ei suunnitelmiin. Rakennusbonus voidaan myöntää samalle hakijalle vain kerran.

3. Perhebonus
500 € alle 18-vuotiaasta lapsesta, enintään 1 000 € perhettä kohden. Tuki myönnetään vain, jos lapsi on kirjoilla samassa taloudessa ja muutto Toivakkaan on tapahtunut. Tavoitteena on kasvattaa koulun ja varhaiskasvatuksen käyttäjämäärää. Alle 18-vuotiaan lapsen ikä määräytyy vakituisen muuton rekisteröintipäivänä.

4. Yritysbonus
500 € yritystoiminnan ja/tai 500 € yrityksen kotipaikan siirtymisestä Toivakkaan, enintään 1 000 € yritystä kohden. Yrityksen tulee osoittaa toiminnan siirtyminen ja rekisteröinti Toivakkaan. Yritysbonuksen ehtona on, että yrityksen kotipaikka ja/tai tosiasiallinen liiketoiminta siirtyvät Toivakkaan vähintään kolmeksi vuodeksi.

5. Kestävän rakentamisen bonus
500 € lämpöpumppuratkaisusta maalämpö, ilmalämpö- tai ilmavesilämpöpumppu), 500 € aurinkosähköjärjestelmästä, 500 €

energialuokka A:sta, yhteensä enintään 1 000 € rakennushanketta kohden. Tuki maksetaan vain, jos ratkaisut on dokumentoitu ja todistettu (esim. energiatodistus, kuitit laitteista).

6. Remonttibonus
4 000 € myönnetään omakotitalon remontoijalle, kun talo vuokrataan ulkopuoliselle yksityishenkilölle. Tuki maksetaan 24 kuukauden kuluttua, kun talo on ollut vuokrattuna vähintään 12 kuukautta. Todisteena vuokrauksesta tulee osoittaa vuokrasopimus, vuokramaksujen toteutuminen ja väestötietojärjestelmän mukainen vakituinen asuminen. Tavoitteena on kasvattaa vuokra-asuntokantaa. Remontin tulee olla rakennuksen käyttökelpoisuutta tai energiatehokkuutta olennaisesti parantava. Remonttibonuksen ehtona on vähintään 10 000 euron dokumentoidut remonttikustannukset.

7. Kestävän remontoinnin bonus
500 € lämpöpumpusta (maalämpö, ilmalämpö- tai ilmavesilämpöpumppu), 500 € aurinkosähköjärjestelmästä, 500 € energialuokka A:sta, yhteensä enintään 1 000 € rakennushanketta kohden. Tuki maksetaan vain, jos ratkaisut on dokumentoitu ja todistettu (esim. energiatodistus, kuitit laitteista).

8. Yhteiset rajoitukset ja väärinkäytösten ehkäisy
Kaikkien tämän ohjelman mukaisten tukien yhteismäärä saa olla enintään 5 000 € yhtä hanketta, kiinteistöä tai hakijataloutta kohden (rakentaminen tai remontointi). Kaikki tuet maksetaan vasta, kun ehdot on täytetty ja tarvittavat dokumentit toimitettu. Kunta pidättää oikeuden periä tuet takaisin, jos väärinkäytöksiä havaitaan (esimerkiksi väärät tiedot, keinotekoiset järjestelyt, tuen kohteen myynti ennen määräaikaa). Kunnalla on oikeus periä tuki kokonaan tai osittain takaisin, mikäli tuen ehdot eivät täyty tai niitä rikotaan kolmen vuoden seuranta-aikana. Hakijan tulee sitoutua siihen, että tuen kohteena olevan kiinteistön omistus säilyy hakijan hallinnassa vähintään kolme (3) vuotta tuen maksamisesta. Tuen hakija ei saa siirtää tuen kohteena olevaa kiinteistöä keinotekoisesti perheenjäsenille tai yrityksille tuen saamiseksi useaan kertaan.

9. Esimerkki sääntöjen soveltamisesta
Perhe rakentaa uuden omakotitalon Toivakkaan, ottaa sen käyttöön ja muuttaa sinne kahden alle 18-vuotiaan lapsen kanssa. He asentavat maalämpöpumpun ja aurinkopaneelit. Perhe voi saada:

Rakennusbonus 3 000 €
Perhebonus 1 000 € (2 x 500 €)
Kestävän rakentamisen bonus 1 000 € (maalämpö + aurinkosähkö)
Yhteensä 5 000 €.
Tuki maksetaan vasta, kun kaikki ehdot täyttyvät, dokumentit on toimitettu ja perhe on muuttanut pysyvästi Toivakkaan.

Näillä säännöillä varmistetaan, että avustus kohdistuu aidosti kunnan tavoitteiden mukaisiin hankkeisiin ja väärinkäytösten mahdollisuus minimoidaan.

Esittelijä Kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen

Kuntaympäristölautakunta § 90 18.11.2026

Päätösehdotus	Kuntaympäristölautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle Raksaraha 2.0 -ohjelmaa rakentamisen tukemiseksi esittelytekstissä kuvatulla tavalla ja, että Raksaraha otetaan huomioon talousarvion valmistelussa.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lausunto YVA-ohjelmasta, Harjulinjan jatko voimajohtohanke

Kuymltk 18.11.2026 § 91
89/10.00.00/2026

Valmistelija

kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen, p. 040 630 4035

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA
Harjulinjan jatko 2 x 400 + 110 kilovoltin voimajohtohanke (Kangasniemi, Hankasalmi, Toivakka,Joutsa, Hirvensalmi, Hartola, Sysmä, Mäntyharju, Heinola, Iitti ja Kouvola)

diaarinumero LVVU/50432/2026.

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoa yllä mainitusta asiasta ja toimittamaan sen 18.12.2026 mennessä osoitteeseen kirjaamo@lvv.fi

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisesta.

Lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asioihin edustamanne viranomaistahon näkökulmasta:
− näkemyksenne hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista
− ympäristön nykytilan kuvauksen riittävyys ja suunniteltujen selvitysten kohdentuminen todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin
− suunniteltujen selvitysten yhteensovittamisen mahdollisuudet muihin menettelyihin
− hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja niihin rinnastettavat päätökset

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on nähtävillä sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/Fingrid-harjulinjan-jatko-YVA.

Lupa- ja valvontavirasto pyytää huomioimaan, ettei annettavassa lausunnossa ole kyse maksullisesta asiantuntijalausunnosta, vaan maksuttomasta laillisuus- ja yleisen edun mukaisesta kuulemisesta.

Esittelijä

Kuntaympäristöjohtaja Mika Karvonen

Päätösehdotus

Kuntaympäristölautakunta esittää lausuntonaan:
Uudet maastokäytävät tai nykyisten linjojen merkittävät levennykset voivat rajoittaa kunnan tulevaa maankäyttöä, asutuksen laajentumissuuntia sekä aiheuttaa maisemallista haittaa kiinteistöille ja asukkaille. Vaikutukset asuin- ja lomakiinteistöjen arvoon ja viihtyisyyteen on selvitettävä tarkasti. Erityisen toivottavaa on, että voimalinjan jatkon hankkeesta ollaan yhteydessä alueen maanomistajiin. Laajat metsäalan raivaukset voivat vaikuttaa paikalliseen ekologiaan, pirstovat metsäalueita ja voivat koskettaa paikallisia luontoarvoja sekä uhanalaisten lajien elinympäristöjä. Toivakan vaihtelevat maastonmuodot ja vesistönläheisyys tekevät alueesta

maisemallisesti herkän. Korkeiden pylväsrakenteiden ja leveiden johtoaukeiden visuaaliset vaikutukset maisemaan on hyvä mallintaa riittävän huolellisesti. Metsämaan poistuminen tuottavasta käytöstä voi aiheuttaa taloudellisia menetyksiä paikallisille maanomistajille.

Toivakan kunta pitää YVA-ohjelmassa esitettyjä yleisiä lähtökohtia riittävinä ja toivoo jatkoselvityksissä seuraavaa: Nykytilan kuvauksessa on käytettävä riittävän tuoretta ja tarkkaa paikallista paikkatieto- ja luontotietoaineistoa. Luonto- ja lajistoselvitykset (erityisesti linnusto, liito-oravat ja direktiivilajit) on tehtävä kattavina maastokäynteinä myös Toivakan alueella, jos olosuhteet niin vaativat. Kuntalaisten ja maanomistajien kokemia sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia on tarkasteltava asianmukaisesti. Alueella mahdollisesti vireillä olevat tai suunnitellut muut infrastruktuuri- ja uusiutuvan energian hankkeet (kuten tuulivoima tai muut verkkohankkeet) on huomioitava yhteisvaikutusten arvioinnissa (kumulatiiviset vaikutukset). Voimajohtoreitin tulee sopeutua mahdollisimman hyvin voimassa oleviin maakunta- ja yleiskaavoihin. Mikäli reitti poikkeaa merkittävästi kaavoitetuista linjoista, on huolehdittava tarvittavista kaavamuutoksista tai rakentamislain mukaisista sijoittamislupapäätöksistä.

Hankkeen vaatimat sähköasemalaajennukset, mahdolliset uudet rakennelmat tai merkittävät maastonmuutostyöt voivat edellyttää kunnan rakennusvalvonnan lupamenettelyitä. Suunnittelussa on huomioitava raskaiden työkoneiden aiheuttama rasitus Toivakan alueen yksityistieverkolle. Mahdollisista tiekunnan luvista ja teiden kunnostusvelvoitteista on sovittava selkeästi ennen rakennusvaihetta.

Toivakan kunta suhtautuu kantaverkon vahvistamiseen ja Harjulinjan jatkohankkeeseen yleisesti ottaen myönteisesti sähkönsiirron huoltovarmuuden ja vihreän siirtymän turvaamiseksi. Kunta kuitenkin toivoo, että jatkosuunnittelussa ja tulevassa YVA-selostuksessa minimoidaan uudet maastokäytävät, hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtoalueita ja huomioidaan paikallisten asukkaiden sekä luontoympäristön etu. Kunta korostaa, että valittavien reittivaihtoehtojen tulee aiheuttaa mahdollisimman vähän pysyvää haittaa Toivakan kunnan kehitykselle ja sen asukkaille.

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

Viranhaltijapäätökset

Kuymltk 18.11.2026 § 92

Kuntaympäristöjohtajan 9.10.2026 jälkeen ja 13.11.2026 mennessä tekemät viranhaltijapäätökset:

Hankintapäätökset §:t
§ xx, pvm ---

Henkilöstöpäätökset §:t
§ xx, pvm ---

Yleiset päätökset §:t
§ xx, pvm ---

Päätösehdotus Kuntaympäristölautakunta päättää merkitä tiedokseen, ettei kyseisellä aikajaksolla ole tehty viranhaltijapäätöksiä.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Muut asiat

Kuymltk 18.11.2026 § 93

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 84, § 85, § 86, § 87, § 88, § 90, § 91, § 92, § 93

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

-vaaliviranomaisen päätöstä tai presidentinvaalin tuloksen vahvistamista (Vaalilaki 45 §, 66 §, 83 §, 100 §)

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 89

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa *(asianosainen)*, sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Toivakan kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on
Kuntaympäristölautakunta

Kirjaamon yhteystiedot: Toivakan kunnan kirjaamo
Postiosoite: Iltaruskontie 2, 41660 Toivakka
Sähköpostiosoite: kirjaamo@toivakka.fi
Puhelinnumero: 014 267 4000

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9 - 15.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Toivakan kunnan kirjaamosta.

Pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.